

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

13.06.2016 г.

Важни общественно-икономически и политически теми

Investor.bg

✓ Миграцията към столицата е равностойна на тази към чужбина

Пикът на миграцията към столицата е през 2011 г., когато близо 26% от лицата, сменили обичайното си местоживееие, се насочват към София, а 15% - към чужбина

На фона на често цитираните данни за външната миграция на населението, миграционните процеси, които протичат вътре в страната, често остават встрани от публичния интерес. Прегледът на данните на НСИ за периода между 2007 и 2015 г. показва, че цели 79% от миграцията всъщност е вътрешна за страната, като миграцията към столицата е 2,7 пъти по-ниска от общата миграция към останалите 27 области на страната, посочва се в анализ на ИПИ.

Механичното движение на населението между областите в страната проследява лицата, които са променили своето обичайно местоживееие (настоящ адрес). Представените тук данни описват както вътрешната, така и външната миграция по линия на изселването на населението от дадена област.

От 2007 г. насам данните за механичното движение на лицата между областите в страната включват и данни за външната миграция, поради което фокусът е именно върху периода 2007-2015 г.

В този материал разделяме населението на всяка област на три групи: 1) насочили се към столицата; 2) насочили се към чужбина; 3) насочили се към друга област. Лицата, които променят обичайното си местоживееие без да напускат пределите на областта, в която са живели преди това (например лице, което се е преместило от Община Несебър в Община Бургас), не са обект на настоящия анализ.

В периода между 2007 и 2015 г. лицата, които променят обичайното си местожителство като същевременно напускат областта, в която живеят, възлизат на близо 743 хиляди души. От тях около 157 хиляди се преместват в столицата, а близо 156 хиляди – в чужбина. Останалите 430 хиляди души сменят обичайното си местожителство с такова в друга област на страната.

През всяка една година в периода 2007-2015 г. над 50% от лицата, които променят своето обичайно местожителство, всъщност отиват в някоя от другите 27 области на страната. Най-много лица се преместват в Пловдив (47 хил. души), Варна (44 хил. души) и Бургас (34 хил. души), а най-малко - във Видин (6,7 хил. души), Смолян (5,7 хил. души) и Кърджали (под 5 хил. души).

Пикът на миграцията към столицата е през 2011 г., когато близо 26% от лицата, сменили обичайното си местоживееие, се насочват именно към нея, а едва 15% - към чужбина. Именно 2011 г. е и годината с най-малко механично движение на населението, като причината е спадът на външната миграция. През 2011 г. броят на лицата, които са сменили обичайното си местоживееие с такова в чужбина, спада около три пъти спрямо 2010 г. - от 27,7 на 9,5 хил. души. В периода 2012-2015 г., обаче, се забелязва тенденция все повече хора да избират чужбина пред столицата, като през последните две години от периода за пръв път по-голям дял от населението напуска страната, отколкото идва в столицата.

Бърз анализ на взаимодействието между различни социално-икономически показатели и механичното движение на населението показва устойчива, умерено положителна зависимост между миграцията към София и възрастовата структура на населението по области. Колкото по-висока е възрастовата зависимост (измерена като съотношение между броя на лицата на възраст над 65 г. и тези на възраст 0 до 14, или като съотношение на тези на 65 и повече години към тези на 15-64 години), толкова по-висок е делът на преместилите се в столицата. Обратно, колкото по-неблагоприятна е възрастовата структура, толкова по-ниска е миграцията към чужбина, както и към други области в страната.

✓ 168 милиона деца по света работят, вместо да учат

Целта на Международната организация на труда е до 2025 г. да се заличат всички форми на детския труд

По данни на Международната организация на труда (МОТ) около 168 млн. деца в момента работят, вместо да учат. Част от тях участват и в снабдителни вериги, разпространени в селското стопанство и рибарството, производството, услугите и строителството. Това съобщава Главна инспекция по труда по повод днешния Световен ден срещу детския труд, който през тази година преминава под мотото "Да сложим край на детския труд във веригата за доставки: Това е дело на всички".

През 2002 г. МОТ обявява 12 юни за ден, в който вниманието на световната общественост се насочва върху глобални действия за премахването на детския труд. През тази година фокусът е поставен върху експлоатацията на децата в предприятия - част от т. нар. верига за доставки, чрез която се осигурява най-бързият път на продуктите от суровината до потребителя благодарение на изградени снабдителни, производствени и дистрибуционни мрежи.

В символ на кампанията срещу детския труд през 2016 г. се превърна историята на 16-годишната индийка Лека, която е принудена да работи до пълно изтощение по 16 часа на ден в текстилна фабрика, произвеждаща продукция за световноизвестни марки. Дори след като попада в болница, баща ѝ я убеждава да се върне на работа, за което Лека заплаща с живота си. Според доклад на МОТ много често причината за появата на детския труд е семейството. Децата са принудени от родителите си да работят заради бедността, ниското заплащане и липсата на постоянна работа за възрастните.

"Във веригата за доставки детският труд може да се използва в малки работилници или в частни домове и това го прави труден за откриване и контрол. Елиминирането на проблема засяга всички и изисква признаването му от правителства, организации на работниците и на работодателите", отбелязват от Международната организация на труда.

Целта на организацията е до 2025 г. да се заличат всички форми на детския труд. Основните двигатели за справянето с проблема са социалният диалог и тясното сътрудничество между институциите, отбелязват от организацията.

Стандартите на МОТ по отношение на детския труд са посочени в Конвенция 182 за забраната и незабавни действия за ликвидирането на най-тежките форми на детския труд и Конвенция 138 - за минималната възраст за приемане на работа.

България е страна и по Конвенцията за правата на детето на ООН, в която се признава правото на всяко дете да бъде защитено от икономическа експлоатация и от извършване на каквато и да е работа, която крие опасност да навреди на здравето или на физическото, умственото, духовното, моралното или социалното му развитие.

Страната ни е една от тези, в които детският труд е добре защитен и най-тежките му форми са ликвидирани. При всяка проверка на контролните органи на ГИТ се следи и за законосъобразното наемане на непълнолетни лица. Според Кодекса на труда минималната възраст за приемане на работа у нас е 16 години. Възрастта е съобразена с установената в конституцията на България възраст за задължително образование, с което е изпълнена разпоредбата на Конвенция 138. Конвенцията задължава държавите, които са я ратифицирали, да определят минимална възраст за приемане на работа, която да не бъде по-малка от задължителната за образование и във всички случаи да не е под 15 години. По изключение у нас могат да се наемат и лица, ненавършили 16 години. В тези случаи най-често става въпрос за деца с изявени дарби за участие в кинопродукции, театрални и музикални състави.

През 2015 г. от Инспекцията по труда са поискани 2709 разрешения за наемане на лица под 18 г., като 118 от тях са били за ненавършили 16 години. Дадени са 2605 разрешения, от които 92 за лица, ненавършили 16 години. Поисканите през 2014 г. разрешения са били общо 2079, от които 121 са били за наемане на лица под 16 години. Дадени са общо 2005 разрешения, 108 от които са били за наемане на лица, ненавършили 16 години.

От началото на 2016 година до 31 май са поискани 600 разрешения за наемане на лица, ненавършили 18 г., дадени са 506 разрешения, като някои от исканията са в процес на разглеждане. Отказите са 14. За сравнение през същия период на 2015 г. исканията са били 185, дадените разрешения - 170, а отказите - четири.

За ненавършили 16 г. са поискани 15 разрешения за първите пет месеца, дадени са 11, отказите са два. При тях, спрямо същия период на 2015 г., е отчетено намаление. Тогава исканията са били 31 и за всички е дадено разрешение.

✓ Фискалният резерв расте, но и дълговите плащания не изостават

Увеличаване се зависимостта на бюджета от настроенята на кредитните пазари, пише в анализ на ИПИ

През първите месеци на тази година изпълнението на бюджета продължава да се подобрява и бюджетните излишъци са още по-високи от миналогодишните. Естественят резултат от това е увеличаването на нивото на фискалния резерв. Управляващите обичат да се хвалят с размера на фискалния си резерв, но избягват да навлизат в детайли за състоянието му и още по-малко – за предназначението и управлението му.

Фискалният резерв е създаден като задължително изискване за сключване на споразумение с Международния валутен фонд през 1997 г. и целта му е да поддържа необходимите средства за посрещане на дългови плащания (без лихви), които предстоят в следващите поне 12 месеца. Впоследствие първоначалното му предназначение еволюира и освен за поддържане на гаранция за дълговите плащания той включва и ликвиден буфер, който позволява на правителствата по-лесно да управляват публичните си разходи.

В структурата на фискалния резерв влизат: средства на държавния бюджет; резерви на държавни структури със собствени бюджети - Националният осигурителен институт и Националната здравноосигурителна каса; целеви фондове – т.нар. „Сребърен фонд”, фонд „Радиоактивни отпадъци” и др.; фондовете за европейски средства – Национален фонд към Министерството на финансите, Държавен фонд „Земеделие” и др.

На теория от целия размер на фискалния резерв на свободно разположение на управляващите следва да са единствено средствата на държавния бюджет. Въпреки това вече има прецедент на „усвояване” на целеви фондове в полза на държавния бюджет, каквото беше национализирането на натрупания резерв на здравната каса, предназначен за реформа в сектора, в края на 2010 г.

Сравнението на наличностите, които са на разположение на управляващите, с предстоящите плащания по държавния дълг през следващите календарни години не очертава ясна тенденция, но определено повдига въпроси относно текущото състояние и перспективата за развитието му.

От данните в долната таблица се вижда, че заедно с увеличението на фискалния резерв през 2016 г. се увеличават и предстоящите дългови плащания. Като се има предвид, че през 2017 г. предстои голямо плащане по външния дълг, какъвто беше случаят и през 2013 и 2015 г., отношението на резерва към предстоящия дълг към края на февруари 2016 г. е по-добро в сравнение с това от съответно 2012 и 2014 г. В същото време отношението е значително по-добро в години, когато липсват такива плащания.

От наличните данни могат да се направят поне две заключения:

- увеличаващият се публичен дълг е обезпечен с необходимото ниво на разполагаеми средства в рамките на фискалния резерв, така че да се гарантира безпроблемното му изплащане;

- всеки еднократен негативен ефект за бюджета, например изненадващо големият бюджетен дефицит, отпуснатата ликвидна подкрепа за банковия сектор и държавния кредит за Фонда за гарантиране на влоговете през 2014 г., се финансира с дълг, тъй като нивото на разполагаемите средства не е достатъчно, за да гарантира едновременно дълговите плащания и да посрещне неочаквани допълнителни разходи.

С други думи управлението на фискалния резерв и провежданата фискална политика, въпреки по-доброто развитие на икономиката през 2015 г. и началото на тази година, все още са далеч от това, което се наблюдава до 2008 г. Това води до увеличаване на зависимостта на бюджета от настроенята на кредитните пазари и ограничава възможностите на бъдещи правителства да посрещат неочаквани ефекти. Последното е още по-валидно предвид увеличаващите се дългови плащания, а това увеличава и риска за прехвърляне на фискални проблеми върху други публични сектори, както това беше направено в края на 2010 г. с национализацията на резерва на здравната каса.

✓ На какво се дължи растежът през първото тримесечие?

Потреблението засега се подкрепя от възхода на трудовия пазар и от продължаващата дефлация, пише в анализ на ИПИ

Тази седмица НСИ публикува предварителните данни за брутният вътрешен продукт през първото тримесечие. За разлика от експресните данни по-рано, тази статистика хвърля светлина върху причините за икономическия растеж от 2,9% (сезонно и календарно изгладен) през тримесечието спрямо година по-рано. Тук е мястото да споменем, че сезонно

неизгладените данни показват сходен растеж от 3% спрямо година по-рано, но по-долу ще коментираме само сезонно и календарно коригираните данни.

От страна на производството прави впечатление, че повечето отрасли бележат ръст през първото тримесечие. Водещи за цялостния ръст на икономиката, обаче, са промишлеността (+4,8%) и търговията (+5%), тъй като това са и двата най-големи сектора от гледна точка на тяхната брутна добавена стойност. Интересно е, че през първото тримесечие нараства чувствително и БДС на финансовия сектор (+6,9% на годишна база), като това е най-големият ръст от 2010 г. насам.

Единственото изключение от тази положителна динамика са строителството и селското стопанство: при първото се отчита свиване на брутната добавена стойност, а при второто – стагнация. Свиването на строителството с 1,7% на годишна база може да се обясни с по-малкото капиталови разходи по линия на европейските средства тази година. Това е както заради „ударното“ усвояване през 2015 г., когато за последно можеха да се използват средства от предишния програмен период (2007-2013 г.), така и заради бавния старт на новия програмен период.

По-малкото разплащания по европейски фондове вероятно стоят и зад по-ниските инвестиции в началото на годината (-3,9%). За първи път от две години и половина инвестициите са „на червено“. Освен по-слабите разплащания по европейски фондове, по-малкото инвестиции вероятно се дължат и спрените обществени поръчки в средата на февруари (за близо 2 млрд. лева) заради декларираното желание на правителството да премахне съмненията за непрозрачност и нагласени търгове.

От гледна точка на потреблението, предварителните данни потвърждават нашите очаквания, че растежът в началото на годината се движи най-вече от потреблението на домакинствата, което расте с 2,5% на годишна база. В подкрепа на растежа се явява и частното потребление на правителството с ръста си от 8,1%, което отразява някои от основните пера в бюджета – здравеопазване, образование, социалното осигуряване, култура, спорт и др. под. Колективното потребление на правителството (което включва поддържане на населени места, администрация, отбрана, сигурност и др.) пък намалява с 4,4%, но общият ефект от потреблението на правителството върху икономиката през първото тримесечие е положителен. Този ръст на правителственото потребление в никакъв случай не е неочакван, тъй като по-рано публикуваната статистика за бюджета показва ръст от над 7% на разходите по националния бюджет.

Най-притеснителното в данните (макар също да е повече от очаквано) е стагнацията на износа на стоки и услуги, който расте едва с 0,3% през първото тримесечие. Предвид това, че по-рано публикуваните данни показваха спад на износа на стоки през първите три месеца, то единствената заслуга за този минимален ръст трябва да се търси в износа на услуги.

Иначе, що се отнася до износа на стоки, ситуацията изобщо не е розова и няма никакви изгледи да стане по-розова в следващите месеци. Последните данни за външната търговия със стоки до април потвърждават продължаването на негативните тенденции при износа, които виждаме от лятото на миналата година. Основният проблем остават третите пазари, където износът ни вече се свива с двуцифрени темпове – само за април спадът на износа за пазарите извън ЕС е близо 27%, а за първите 4 месеца – 13,8%. Спадът тук произтича от по-ниската стойност на износа ни за основните ни търговски партньори сред третите страни - Турция, Русия, Китай. Неотдавна коментирахме, че свиването на износа през първите 3 месеца за тези пазари не са дължи само на по-ниските международни цени на нефтените продукти и някои суровини, а и на по-малко изнесени количества, включително и заради свитото търсене на китайския пазар и забавянето на растежа на тази икономика.

Износът към ЕС все още бележи ръст, но той се оказва недостатъчен за да компенсира загубите на трети пазари.

Като цяло, данните за икономиката в началото на годината са в унисон с очакванията за това, че потреблението ще движи растежа тази година. Потреблението засега се подкрепя от възхода на трудовия пазар и от продължаващата дефлация. Въпросът е обаче колко дълго тези фактори ще продължат да действат предвид някои притеснителни сигнали от пазара на труда и очаквания обрат при динамиката на цените в следващите месеци.

[24 часа](#)

✓ Събирачи на дългове и миньори са сред най-търсените кадри у нас

Най-търсените кадри в България в момента не са програмисти и инженери, а събирачи на дългове, строители, миньори, оператори в кол центрове, банкови и други служители. Това изненадващо разкритие прави нов доклад на Европейската комисия, който анализира недостига и уменията на работната сила в страните от ЕС. ЕК обръща специално внимание на браншовете, където работните места и търсенето на подходящи хора за тях се увеличават най-бързо. Именно изброените професии се оказват "най-бързо растящи" в България, пише вестник "Сега".

"Програмистите са само върхът на айсберга, видимата част, а глад за кадри у нас има навсякъде", коментира пред "Сега" Лъчезар Богданов от "Индъстри Уоч". Очевидно проблемите на IT компаниите наистина са по-видими заради голямата ножица между търсене и подготвени специалисти. Драматичното несъответствие не остава незабелязано и в доклада на Брюксел - там се посочва, че 69% от българите на възраст 16-74 години нямат елементарни цифрови умения, т.е. не могат да работят с интернет, компютри и смартфони. Средно за ЕС делът на компютърно неграмотните е доста по-нисък - 41%.

България е далеч под средното европейско равнище по почти всички показатели, засягащи пазара на труда, разкрива още докладът. У нас 54% от фирмите трудно намират подходящи кадри - при 40% средно за ЕС. В същото време 1/3 от нашия бизнес инвестира в обучение на персонал, докато в ЕС 66% от компаниите пращат работници и служители на курсове.

Докладът на ЕК е много интересен, защото показва освен несъответствията и кои отрасли са във възход и отварят работни места. Оказва се, че картината във всяко кътче от ЕС е съвсем различна и твърде специфична.

В Румъния например има бум на търсенето на продавачи, чиновници и служители в транспорта, а в Полша хит са електротехниците, следвани от хигиенисти и охранители.

В Гърция има дефицит на сервитьори и бармани, на медицински сестри и на домашни помощнички и гледачки, а в Португалия - на продавачи и работници в кожарски и текстилни фабрики.

В Унгария и в Испания очевидно селското стопанство е в разцвет, защото в челото на "растящите" са фермери и рибари.

Във Великобритания най-много работни места се отварят за лекари и медицински сестри, а също и в строителството, само че докато у нас се търсят работници, там - началници, мениджъри.

На Север работодателите търсят повече учители, специалисти по пиар и маркетинг, здравни работници. В Швеция се роят позициите за административен персонал и начални учители. Апетитът за IT експерти се увеличава най-вече във Финландия и Италия, а в Холандия особено търсени са юристите и социалните работници.

Като цяло в ЕС най-бързо се увеличават нуждите от начални учители, от софтуерни специалисти и от финансисти, констатира ЕК.

Гладът за програмисти сега е най-голям в Германия, но в края на десетилетието търсенето ще е най-голямо във Великобритания. До 2020 г. броят на свободните места за програмисти в Европа - основно в Западна, ще достигне 756 хиляди души. От тях 160 хил. ще са във Великобритания, 150 хил. в Германия и 135 хил. в Италия.

България се нареди на второ място в ЕС по спад на безработицата, похвали се наскоро социалният министър Зорница Русинова. Това е добра новина, но тя предвещава и проблем - защото намирането на подходящи свободни хора за работа ще става все по-трудно.

✓ Източване на ДДС - новата схема при горивата

От началото на годината има бум, след като бил затворен каналът с контрабанда с танкери

Източването на ДДС е новата схема при горивата. Започнала е да набира скорост през последните месеци, показват данните на Националната агенция по приходите.

Според анализ на НАП щетите за бюджета от укрит ДДС при продажбата на горива са били 55 млн. лв. за 2013 г. През следващата година се вдигат на 99 млн. лв., а през 2015 г. стигат 109 млн. лв.

Неофициално се твърди, че само за първата половина на тази година измамите с ДДС, свързани с горива, вече са над 100 млн. лв., а за цялата година могат да минат над 220 млн. лева.

За измамите се използват четири схеми.

Първата - "Липсващи търговци" - честа регистрация на фирми, които извършват фиктивна дейност и трупат фиктивни обороти до момент на доставка на значителни обеми гориво, което те купуват и препродават. След покупката не могат да бъдат открити, тъй като или закриват фирмата, или я препродават по класическата схема на малоимотен или ром.

Втората - "Фиктивни доставчици", действа така: фирма купува течни горива и завежда сделката с фалшиви разходо-оправдателни документи, които са издадени от фиктивни доставчици, които нямат възможност да извършат фактурираните и декларираните доставки и/или не се намират на посочените от тях адреси на управление. Тези покупки се регистрират в счетоводните документи, като крайната цел е да приспадат данъчен кредит, като отчитат разходи в по-голям размер.

Третата - "Доставки пинг-понг" Регистрират се множество свързани фирми, зад които стоят едни и същи или свързани лица. Извършват се серия документални доставки на горива, като целта е да се приспада данъчен кредит. На всеки 2 години веригата се подновява с нови компании в нея и закриване на фирми бушони.

Четвъртата "Пряко укриване на данък" Фактурират се количества, по-малки от наистина придобитите, за да се намали размерът на акциза и ДДС.

Увеличаването на измамите с данъка при горивата е и причината за промените в закона, които предложи наскоро финансовият министър Владислав Горанов. През миналата седмица те бяха приети от Министерския съвет и ще бъдат внесени за гласуване в парламента.

Законопроектът предвижда търговците с течни горива задължително да предоставят обезпечение в пари, държавни ценни книжа или в безусловна и неотменяема банкова гаранция за срок 1 година пред НАП. Това ще правят компании, които са извършили доставки от над 25 000 лева.

След приемане на промените ще има едномесечен срок за внасяне на обезпечения

Ако фирма не го направи, ще бъде deregистрирана по ДДС и ще бъде глобена в размер на дължимото обезпечение. Ако представянето му се забави до 7 дни, санкцията е 25% от размера му, но не по-малко от 10 хил. лв.

Новият режим ще се прилага за вложителите в данъчните складове и посредниците в търговията с горива. В мотивите е посочено, че над 66% от вложителите в данъчните складове през 2015 г. са определяни като рискови.

Бумът на измами с ДДС при горивата започнал, след като в началото на годината бил пресечен каналът за контрабанден внос с танкери през пристанища със статут на митнически складове. В тях няма монтирани измервателни уреди. Обикновено това са по-малки портове по Дунав, има и на Черно море.

Според доклад на финансовото разузнаване през миналата година са засечени над 140 танкера с контрабандно гориво

Сумата на несъбраните акцизи и ДДС от тези количества възлизала на 1,2 млрд. лева.

Контрабандните горива се продавали на дребно по малки и ведомствени бензиностанции. Доставките идват от Турция, като минават през Атина, където се оформят документите. Според службите за сигурност има съмнения, че горивата са от "Ислямска държава", която държи нефтени находища в Сирия и Ирак и няколко рафинерии.

НАП, митниц и полици проверява Марешки

Проверки във всички бензиностанции на бизнесмена и кандидат за президент Веселин Марешки започнаха Икономическа полиция, НАП и Агенция "Митници" в началото на месеца. Официално нито една от институциите не коментира причината.

"Извършена бе проверка по моите обекти, което е добре и аз съм за това да се проверява, за да се установи, че всичко е изрядно", коментира Марешки. И добави: "Надявам се, че ще бъдат проверени всички играчи на пазара, за да стане ясно кой плаща и кой не плаща данъци. А ние категорично не сме от тях."

Според запознати целта на проверката е да се установи произходът на горивата, доставните цени, платени ли са ДДС и акциз. В Икономическа полиция и при данъчните имало сигнали, че част от доставчиците имат данъчни нарушения.

Според източници от полицията съмненията падали върху фирми, които са крайни снадбители на Марешки с горива. Две от тях попадали в списъка на НАП с рискови компании за измами с ДДС.

Бензиностанциите с марка "ВМ петролиум" са собственост на "Трейд нет Варна". Преди да стигнат до нея обаче, горивата минават през няколко компании. Тръгват от производителя "Лукойл Нефтохим Бургас", след което с жп цистерни се карат в данъчен склад в Благоевград. Оттам се купуват от "Литекс" АД и отиват в данъчен склад в Разлог, собственост на "Глобал петролиум сървис". След това ги взема "Супериор ауто съплайс" и ги доставя във Варна в бензиностанциите на Марешки. Дългата обиколка - над 1000 км, из България вместо директна доставка от бургаската рафинерия до Варна била една от причините НАП и митниците да започнат проверката.

Горивата за Марешки се придвижват с отложено плащане на акциз. Според закона в такива случаи те трябва да бъдат разтоварени в склада в Разлог, но това не се случвало. Бензинът и дизелът отивали в петролна база във Велинград, а само документите били оформяни от склада в Разлог. Какво се случва във Велинград, не е ясно, тъй като там няма измервателни уреди.

Втора причина за проверката са сделки на "Глобал петролиум сървис" и "Супериор ауто съплайс". Двете са собственост на Николай Стоянов. Към втората компания има издадени фактури от фирма "МВ център" за 320 000 лева през февруари и март.

"МВ център" е била собственост на Борислав Стоянов, брат на Никола Стоянов, но е била продадена на безработен. Поради това компанията е в списъка на НАП за рискови фирми, свързани с ДДС измами. Тя има поне 6 акта заради далавери с данъка.

Преди няколко дни на връщане от Гърция управителят на "Супериор ауто съплайс" Михаил Спасов и Николай Стоянов са били задържани на ГКПП Илинден, за да им бъдат връчени актовете за ревизии от НАП. Данъчният склад в Разлог пък е запечатан след проверка на НАП, ДАНС, митниците и агенцията по метрология.

Агенцията проверява и качеството на горивата, след като наскоро в една от бензиностанциите на Марешки при проверка е открит дизел със съдържание на сярна с близо 70% над допустимото.

От НАП уточниха, че проверката не е приключила. Агенцията обаче ще бърза да я финализира, за да се пресекат каналите за точене на ДДС и за да не се окаже, че кандидатпрезидентска кампания се финансира от подобни схеми.

Труд

✓ Три компании проверяват пенсионните фондове

ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО	ОДОБРЕНИ НЕЗАВИСИМИ ВЪНШНИ ЕКСПЕРТИ
ПОК „Доверие“	„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД
ПОК „ДСК-РОДИНА“	
ПОК „Съгласие“	„РСМ България“ ООД
ПОАД „ЦКБ-Сила“	
ПОД „Алианц България“	
NN Пенсионно осигуряване	„Ейч Ел Би България“ ООД
ПОД „Бъдеще“	
„Пенсионноосигурителен институт“ АД	
ПОД „Топлина“	

Източник: КФН

Проверките от независимите външни експерти започват на 15 юли

„Прайсуотърхаус Купърс Одит“ ООД, „РСМ България“ ООД и „Ейч Ел Би България“ ООД ще одитират активите и балансите на 27 фонда

Три са одобрените от Комисията за финансов надзор компании, които ще извършат проверката на активите на пенсионноосигурителните дружества у нас. Това са „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД, „РСМ България“ ООД и „Ейч Ел Би България“ ООД, става ясно от публикувания от КФН списък.

Проверките обхващат общо 27 универсални, професионални и доброволни пенсионни фонда в България. Прегледите от независимите външни експерти ще започнат на 15 юли 2016 г., а резултатите ще станат ясни на 1 декември.

Пенсионноосигурителна компания „Доверие“ и ПОК „ДСК-РОДИНА“ са избрали техните фондове да бъдат проверявани от „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД.

На одитор „РСМ България“ ООД са заложили три дружества - ПОК „Съгласие“, ПОАД „ЦКБ-Сила“ и ПОД „Алианц България“. Пенсионните фондове към „NN Пенсионно осигуряване“, ПОД „Бъдеще“, „Пенсионноосигурителен институт“ АД и ПОД „Топлина“ ще бъдат одитирани от „Ейч Ел Би България“ ООД.

Срокът бе удължен с три месеца с мотив, че експертите към момента са заети с провеждането на задължителния одит, а някои от тях и със стрес тестовете на банките. Решението за отлагането на проверките бе взето от Управляващия комитет, в който освен КФН влизат Европейският орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване и наблюдателите - Европейската комисия, Европейският орган за ценни книжа и пазари, Министерството на финансите и Българската народна банка.

Ще бъдат проверявани наличността и оценката на активите, има ли инвестиции в свързани лица, както и преглед на рисковете, касаещи дейността на пенсионните фондове. На базата на резултатите от прегледа ще бъдат предприети съответни надзорни действия от КФН, в рамките и в съответствие с действащото законодателство. Ще бъдат направени и предложения за законодателни промени при необходимост.

Сега

✓ **Хората между 55 г. и 59 г. имат средно по 2815 лв. за втора пенсия**

Само 600 000 българи се осигуряват доброволно за старини

Хората в предпенсионна възраст - между 55 г. и 59 г. - имат средно натрупани по 2815 лв. по индивидуалните си партии. Това ще са първите поколения, които ще получават втора пенсия от частните фондове, заради което държавната им пенсия ще е намалена с 28% - заради 5-те процента пенсионна вноска към втория стълб. Близо 129 хил. българи в тази група се осигуряват в универсален пенсионен фонд към края на март, показват данните на Комисията за финансов надзор за първите три месеца на тази година.

Първото поколение пенсионери, които ще започнат да получават втора пенсия, са родените през 1962 г. Това ще стане през септември 2021 г., тоест те имат още поне пет години да се осигуряват. Възможно е обаче още през тази есен, ако някой работещ има натрупани достатъчно средства по партията си, така че да получава поне минималната пенсия за стаж и възраст, тоест 161 лв. и 38 ст. към момента, да поиска втора пенсия. Няма данни колко хора биха могли да се възползват от тази възможност.

Частните фондове са против оповестяването на усреднени данни, защото сумите по индивидуалните партии са много различни. От КФН също уточняват, че натрупаните суми варират в широки граници и зависят от няколко фактора - размера на осигуровките, периода на внасянето им, таксите, които фондовете удържат. Според дружествата, за да се получи адекватна втора пенсия, трябва да е минал пълен период на осигуряване от 35-40 г. за втора пенсия. "В началото учителският фонд изплащаше пенсии по 60 ст., но сега всички са доволни от него", коментира Даниела Петкова, шеф на "Доверие", по повод ниските средни суми по индивидуални партии.

Според данните на КФН средната сума в индивидуалните партии на хората между 50 г. и 54 г. е най-висока - 2874 лв. и 47 ст. В тази възрастова група са 487 хил. души. Между 45 г. и 49 г. осигурените имат по 2824 лв. и 45 ст. средно спестени за втора пенсия. Тези хора са 536 хил. души. Според данните на КФН най-много индивидуални партии имат хората между 40 г. и 44 г. - над 571 хил. По тях средната сума към март тази година е 2700 лв. и 32 ст. Между 25 г. и 29 г. хората в универсален пенсионен фонд са 449 хил. и по техните партии средно има по малко над 405 лв.

В професионалните фондове средните суми са по-високи, защото работещите първа и втора категория внасят и по-високи осигуровки. В професионалните фондове първа категория внасят 12% от пенсионната вноска, а втора - по 7%. Родените между 55 г. и 59 г. имат обаче по 2335 лв. Тук има 26 хил. индивидуални партии. За родните между 50 г. и 54 г. сумата е по 4384 лв. и 86 ст. Те са близо 44 400 осигурени в първа и втора категория.

ТРЕТА ПЕНСИЯ

В третия стълб - доброволното пенсионно осигуряване - има общо близо 600 хил. партии. Средната сума по тях е 1390 лв. и 69 ст. Любопитно е, че тук високите суми са при младите хора - например тези на възраст между 15 г. и 19 г. имат средно по 1017 лв. В тази група обаче за трета пенсия се осигуряват едва 245 младежи. Близо 82 500 са хората между 50 г. и 54 г. с партии в доброволните фондове, те имат по средно 1583 лв. за трета пенсия.

✓ **Глоба до 30 000 лв. заплашва небрежни собственици на ценни сгради**

Част от най-скандалните промени в Закона за културното наследство ще отпаднат

Нови, по-тежки глоби за неизпълнение на задълженията на частни лица и на чиновници за опазване на паметници на културата замислят депутатите. Това е част от подготвяна мащабна ревизия на спорните промени в Закона за културното наследство, които бяха приети на първо четене в началото на февруари. Поправките, подкрепени от ГЕРБ, Патриотичния фронт, Реформаторския блок и "Атака", предизвикаха скандал заради идеята общински чиновници да се произнасят за изменения в паметниците (от реставрация до преустройство) вместо сегашната компетентна институция - Националният институт за недвижимо културно наследство (НИНКН).

В доклада за второ четене се запазва най-противоречивата разпоредба в законопроекта - създаването на общински звена, които да се произнасят по искания за промени в паметници, когато става дума за инвестиционни проекти и за намеса в защитени места. Именно това предложение предизвика най-сериозна съпротива от страна на граждански активисти, според които така се дава възможност за безразборни промени и съсипване на ценни сгради и имоти, вкл. и чрез проекти за усвояване на евросредства. Сега депутатите правят компромис - градските чиновници ще имат думата само за недвижими културни ценности от "местно значение". По обектите от "национално" и "световно" значение ще може да се произнася само НИНКН.

В момента законът изисква от собствениците, концесионерите и ползвателите на недвижими културни ценности да полагат грижи за тяхното опазване, а когато се провалят в задълженията си - да ги възстановяват в оригиналния им вид в определен от културния министър срок. Санкция при неизпълнение обаче нямаше. Сега депутатите залагат глоби от 5000 до 10 000 лв., а за еднолични търговци и юридически лица - имуществена санкция от 15 000 до 30 000 лв.

Депутатите склониха да се откажат и от въвеждането на мълчаливо съгласие, ако няма становище по преписка за изменения в даден паметник до два месеца. Тази идея също предизвика протести с мотива, че улеснява корупцията. Сега се предвижда НИНКН и общинските специалисти ще имат два месеца да се произнесат, иначе ще последва глоба от 500 до 3000 лв., а при рецидив - от 5000 до 10 000 лв.

ПОД КОНТРОЛ

Общинските звена ще бъдат под методическото ръководство на НИНКН, а представител на института ще участва в подбора на специалистите в местните структури. Самите звена няма да се формират само в София, Пловдив, Варна, Бургас, каквото беше първоначалното намерение, а в 6-те района на планиране, което значи, че такива структури ще има още в Плевен и Велико Търново.

Монитор

✓ 10 000 нелегални сервиза ремонтират колите ни

Често не дават гаранции за ремонтите и частите

Над 10 хил., или почти всички автосервизи у нас на практика работят нелегално и без нужния контрол. Причината е, че няма работещ регламент за тяхната дейности. Това съобщи за „Монитор“ Иван Вълков, зам.-председател на комисията по транспорт към парламента.

По думите на депутата от ГЕРБ до 2000 година е имало някакви установени правила, но тогава работата на монтьорите е прехвърлена в закона за занаятите, където не е регламентирана по подходящ начин. В момента всеки търговец може да извършва такава дейност, стига да има регистрация, няма изисквания за техника или квалификация на работници.

Един от проблемите за потребителите е, че не се дават никакви гаранции за както за извършения ремонт, така и за това какви части са вложени в него, от къде са купени и каква сигурност имат. Освен това има сигнали, че голяма част от сервизите работят, без да издават касови бележки, заяви още Вълков. И допълни, че правила за тези дейности има във всички сектори на икономиката, а точно за този няма разписан регламентиран.

За това народните представители обмислят да предложат законопроект, който да регламентира сервизната дейност, съобщи още зам.-председателят на парламентарната транспортна комисия. Идеята на депутатите е всеки, който предоставя подобна услуга, да бъде регистриран. В това число ще са и майсторите, които правят цялостен ремонт на автомобилите, както и такива, които се занимават с отделни услуги, като поправка на ходовата част, електросистемите на возилото или подмяна на гуми. След като има правила, ще могат да се проверяват например от инспектори по околна среда и води, защото в колите има редица масла, филтри и гуми, които са замърсители. Освен това ще са обект и на инспекции от представители на „Пожарна безопасност“.

✓ Всички асансьори влизат в регистър до 1 юли

Всички асансьори се очаква да бъдат включени в електронен регистър до 1 юли. Това съобщи зам.-министърът на икономиката Даниела Везиева. По думите ѝ към момента в него са вписани 70% от съоръженията. Благодарение на системата ще може в реално време да се информираме за техническото състояние на всеки асансьор, обясни още зам.-министърът. По данни от бранша повечето съоръжения, работещи в жилищните блокове у нас, са по-стари от 30 г., като в 80 на сто те са занемарени от собствениците им и са за подмяна.

Крупен френски инвеститор в областта на автомобилостроенето има интерес към Русе, където смята да отвори свое производство, съобщи още Везиева. Тя посочи, че се очаква той да дойде на оглед в крайдунавския град през юли. В момента в Индустриалния парк на Русе вече работят няколко фирми, произвеждащи части за автомобили.

По думите на Везиева още доста компании проучват възможностите за инвестиции в Русе. Едната е американска и се занимава с биопроизводство, а другата е германска и е свързана със самолетостроенето, обясни тя. Според нея Русе е много привлекателно място като логистика и ако има вече визия какво ще се случва с летището край града, това би подпомогнало изключително много процеса на инвестиране.

Struma.com

✓ **Е. Бегман: Извадете тайните от бизнеса, успешните компании са прозрачни**

PR специалист и практик, пред "Kapital Daily"

"Единственият начин кризите да се разрешават е, като се вземат по-добри решения, съответстващи на моралните ценности."

Ерик Бергман е акредитиран консултант по бизнес комуникации, PR практик и член на Канадското дружество за връзки с обществеността. Той е един от най-опитните и признати консултанти по медийно обучение в цял свят. Вече 24 години разработва и усъвършенства медийната си тренировъчна програма At Ease With The Media ("На "ти" с медиите" - бел. ред.), през която вече са преминали повече от 2 хил. специалисти. Бергман помага на високопоставени говорители да усъвършенстват комуникационните си умения, изкарвайки на преден план позитивните страни както на компанията си, така и своите собствени. За него истината и прозрачността са в основата на успешния бизнес за разлика от много други разбирания в PR-а. Това беше и темата на лекцията му в тазгодишния форум PR Summit, организиран от Българската асоциация на PR агенциите (БАПРА).

"Политиците и лидерите на големите компании често лъжат, но когато бъдат хванати, започват проблемите за тях."

"При медиите е важно да има ясна граница между редакционно съдържание и реклама."

Темата на презентацията ви на форума PR Summit е "Как да хвърлим мост между истина и прозрачност". Каква е основната идея зад нея?

Специалистите в PR индустрията и комуникациите имат реална възможност да бъдат тези, които да запълнят празнината между истината и прозрачността, да бъдат връзката между тях. Хората не обичат да отговарят директно на зададените им въпроси, те увъртат около основната тема. Вярвам, че това трябва да бъде премахнато от PR-а. Професионалистите трябва да ги научат да казват нещата такива, каквито са, и да отговарят на въпросите ясно, обмислено и ефективно. Ние от PR индустрията обучаваме говорителите да обсъждат пред публика това, което ние смятаме за важно, често вместо това, за което някой друг ги пита. Основната ми теза е да се говори за нещата, които са важни. Отговорите на голяма част от задаваните въпроси могат да се намерят в интернет и това ги прави не толкова важни и ценни.

Понякога обаче големите корпорации не искат да разкриват тайните си. Каква позиция трябва да заемат PR специалистите в такива случаи? До каква степен Източна Европа е прозрачна според вас?

В тайните се крие една голяма сила. Ако знам нечия тайна, аз вече контролирам този човек и имам надмощие над него. Прозрачността елиминира тази сила. Личното ми определение на думата "прозрачност" е попитай ме всичко. Ако искаш да бъдеш прозрачен, трябва да отговаряш точно на въпросите. Разбира се, има такива, на които не може да се даде отговор заради фирмена конфиденциалност, законодателна сигурност, конфиденциалност на служителите, конкуренция. При всички други случаи трябва да се отговаря честно. Много често големи организации се прикриват зад оправданието "ще дадем отговори пред съда", най-вече посъветвани от своите адвокати. Адвокатите са проклятието на цялата PR индустрия. Това, което се научих да правя, когато поемам подобен случай, е винаги да питам кое е най-лошото, което може да се случи на клиента ни, ако не послушахме съвета им. В зависимост от отговора преценяваме какво да предложим като представяне и решение на проблема, истината обаче винаги е правилният избор.

Освен това във всяка държава нивото на прозрачност, което може да се достигне, е различно. Организациите и медиите трябва да бъдат в крак с промените, които настъпват, и да планират работата си спрямо тях. В Източна Европа мога да кажа, че има нови възможности. Днес хората в този регион могат да изказват мнението си по политически въпроси спокойно, без последствия, преди 27 години това е било невъзможно. Източна Европа бързо навакса с предимствата, които в Западна Европа или САЩ са били факт отпреди много повече години. Въпросът е в каква посока и как ще ги приложи.

Прозрачността се превърна в глобална тема след изтичането на т. нар. Рапата Papers. Какви уроци за компаниите и за PR специалистите носи този казус?

Политиците често лъжат, лидерите на големите корпорации също, когато обаче бъдат хванати, започва поредица от проблеми за тях. Дейвид Камерън каза, че няма проблем в случая с т.нар. Рапата Papers, а всъщност се разбра, че има. Нямаше ли да е по-добре да беше казал истината от самото начало? Ето в това се изразява прозрачността. Покрай този случай компаниите трябва да се научат на две неща. Първо, да не правят нищо нелегално или дори слабо нелегално и, второ – когато бъдат разобличени, да си изчистят репутацията възможно най-бързо. Основният въпрос, който трябва да си зададат компаниите след такава криза, е как да убедят хората, че подобно нещо няма да им се случи никога повече. Ако корпорациите от случая Рапата Papers си признаят грешката, понесат последствията и дадат ясен план на хората за посоката, в която ще работят, за да се поправят, ще успеят да продължат напред с изчистена репутация. Разбира се, в такава ситуация компаниите имат два варианта - или да си признаят грешката и да я поправят, или да продължат да лъжат и да прикриват истината. Ясно е обаче, че залъгването на аудиторията в дългосрочен план не работи.

Съветвам PR специалистите в такива случаи да подтикват клиентите им да отговарят директно на зададените им въпроси, конкретно по темата, без заобиколки. Това носи стойност и те трябва да го разберат. Да видим случая с Volkswagen, те все още не са отговорили на въпроса какво ще направят, за да не повторят никога повече грешката. Понякога да кажеш истината не е приета политика в организацията на големите корпорации. Това задължително трябва да се промени.

Как се роди идеята ви за тренировъчната програма At Ease With The Media и как еволюира тя във времето?

Създадох тренировъчната програма At Ease With The Media преди 24 години. Тя е базирана върху обучение за ясно, обмислено и ефективно отговаряне на въпроси. След това реших да я разширя и проведох задълбочени проучвания в PR сферата относно двупосочната комуникация, при която се генерират win win outcomes. Комбинирах това проучване с тезата за доставяне на ясни съобщения към аудиторията и осъзнах, че никой до този момент не прилага и двете неща. Така започнах да обучавам хората да внедряват и двата компонента в комуникацията си. През 2009 г. добавих и онлайн платформа, която представя теорията под формата на видеа. Тя включва общо 10 модула, всеки от които е с продължителност между 4 и 14 минути. В края на всеки модул има 5 въпроса, които обхващат разгледаната теория. За успешно завършване на програмата трябва да се отговори вярно на минимум 45 въпроса. Цялата програма може да бъде завършена за около 2 часа, което я прави уникална. До момента 2 хил. души са минали през тренировъчната програма, а голяма част от тях продължават и в практическото ми обучение, което се състои от общо 4 интервюта на живо.

Ако трябва да посочите най-мощната PR криза в момента, коя би била тя и какви са пътищата за нейното разрешаване?

Постоянно се случват PR кризи. Не може да се определи коя е най-голямата сред тях. Те идват и си отиват. Единственият начин кризите да се разрешават е, като се вземат по-добри решения, които съответстват на моралните ценности на компанията, на пазарите, на които оперира тя, и на обществото като цяло. Толкова е просто. Истината е и че хората забравят. От едни избори до следващите те забравят обещанията, които политиците са направили. След 10 години хората няма и да си спомнят кризите, за които се говори в момента. Човешкият вид има наистина кратка памет.

След появата на социалните мрежи PR специалистите не могат вече да контролират разговора онлайн. Какъв отпечатък според вас остави тази промяна в PR индустрията?

Ако си PR професионалист и имаш проблем със социалните мрежи, със сигурност той не се изразява в нечии публикации. Проблемът е в начина, по който се представя дадената организация. Истината е, че виртуално PR-ът не контролира абсолютно нищо. Контролът спира до това какво е поведението на хората, които са лице на компанията, и как я представят те. Ако някой напише негативно мнение за даден продукт в социалните мрежи и действително продуктът е зле в това отношение, и всички прекрасни думи на света не биха могли да го представят по друг начин. Компаниите трябва да се учат от негативните коментари, да се стремят да създават перфектния продукт.

В какъв тип услуги ще се развият комуникационните агенции през следващите 10 години?

Смятам, че ще има бавно еволюиране на PR специалистите към прозрачност. Малко по малко ще изоставят концепцията да се опитват да контролират всичко и все повече ще се насочват към ефективното отговаряне на въпроси без значение от комуникационния канал, защото това е най-важното. В случая на Volkswagen - ако не можеш да дадеш логично обяснение на въпроса защо изпълнителните директори получават огромни бонуси в момент, когато компанията затъва, значи изобщо не трябва да се случва. Това трябва да съветват PR професионалистите, а не да помагат максимално дълго да се прикрива. Винаги казвам на моите клиенти – ако логиката ви е правилна, рационална и потвърдена, защитата на тази логика пред публика, отговаряйки на въпроси, е лесна.

Тенденцията е медиите да се монетизират. Каква комуникация трябва да използват те, за да приспособят читателите си към новия модел и да спечелят доверието им?

Вярвам, че медиите трябва да се монетизират, за да могат да предоставят правдоподобна и качествена информация. Те имат нужда от тези пари, за да наемат добри журналисти, да проверяват фактите, да си вършат добре работата. Не е от голямо значение по какъв начин ще се случи монетизирането. Това, което е важно обаче, е да се установи чиста и ясна граница между редакционното съдържание и съдържанието с цел реклама. Към момента това разграничение е размито. С времето трябва да се възобнови, за да има качествена журналистика. Правдоподобността на медиите варира в зависимост от региона. В Квебек например журналистите се възприемат като интелигенцията на нацията, хората приемат тяхното мнение за правилното и им вярват. Медиите, които искат да бъдат възприемани за качествени, трябва да се разграничат и извисят над "градската журналистика". Те трябва да печелят доверието на читателите си при всяка възможност, чрез проверени, верни факти, прозрачност и представяне на истината.